

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-9/21-M

Název	Mateřská škola Olomouc, Helsinská 11, příspěvková organizace
Sídlo	Helsinská 11, 779 00 Olomouc
E-mail	mshelsinskaol@seznam.cz
IČ	61989916
Identifikátor	600139476
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Bc. Marta Nováková
Zřizovatel	statutární město Olomouc
Místo inspekční činnosti	Helsinská 11, 779 00 Olomouc Čapka Choda 12, 779 00 Olomouc
Termín inspekční činnosti	11. až 13. 1. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Charakteristika

V šesti třídách mateřské školy (dále také MŠ, škola) bylo ke dni inspekce vzděláváno celkem 144 dětí, z nich bylo 54 dětí v posledním roce před nástupem k povinné školní docházce včetně deseti dětí s odkladem povinné školní docházky. Předškolní vzdělávání poskytuje škola ve dvou samostatných budovách. Trojtřídní pracoviště na ulici Helsinská je sídlem ředitelství školy a ke dni inspekce vzdělávalo 72 dětí. Stejný počet dětí byl vzděláván také na trojtřídním pracovišti na ulici Čapka Choda. Ve škole se aktuálně vzdělávalo deset dětí se speciálními vzdělávacími potřebami ve třetím a čtvrtém stupni podpůrných opatření. Do třídy pro mladší děti na pracovišti Helsinská jsou přijímány i děti mladší tří let, k termínu inspekční činnosti se zde vzdělávaly tři tyto děti.

Pitný režim a stravování dětí zajišťuje mateřská škola prostřednictvím vlastní školní jídelny na pracovišti Helsinská a jídelny-výdejny na pracovišti Čapka Choda. Informace o činnosti školy jsou dostupné na webových stránkách školy i ve vstupních prostorách obou pracovišť.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Dlouholeté pedagogické i řídicí zkušenosti pomáhají ředitelce školy stanovovat reálné koncepční záměry vycházející z prostředí a možností školy. Dlouhodobé záměry a cíle definovala ředitelka školy v koncepci na období roků 2020 až 2023, v níž analyzovala současnou situaci školy, její silné i slabé stránky a specifikovala především cíle v oblastech výchovy a vzdělávání, personální, řízení a organizace, správy majetku, údržby a investic, vnitřní a vnější komunikace. Na koncepci navazuje v ročních plánech, v nichž se zaměřuje zejména na organizační zajištění školního roku. Na druhém pracovišti působí zástupkyně ředitelky školy, většinu kompetencí pro řízení školy si však ponechala ředitelka školy. Přenos informací je uskutečňován běžným každodenním kontaktem vedení školy se zaměstnanci, plánovitě na jednáních pedagogické rady celého subjektu a pracovních poradách dle potřeb. Otevřený přístup ředitelky školy k pedagogickým pracovníkům přispívá ke vzájemné spolupracující pracovní atmosféře, na jednání pedagogické rady je podporována společná diskuze o vzdělávacích záměrech školy. Učitelky jsou vedeny k samostudiu odborné a metodické literatury i výběru prezenčních a v současné době rovněž online vzdělávacích seminářů dle specifík školy. Pedagogický sbor je kromě učitelů aktuálně doplněn v každé třídě asistentkou pedagoga a na každém pracovišti i školní asistentkou, což vede k efektivnější podpoře dětí se speciálními vzdělávacími potřebami i dětí mladších tří let.

Kontrolní činnost realizuje ředitelka školy kratšími režimovými vstupy do vzdělávacího procesu a cílenými hospitacemi, které jsou ale méně četné. To se projevilo v menší účinnosti kontrolního a evaluačního systému ve smyslu nižší pestrosti využívaných forem a metod při vzdělávání, účelnosti využívání pedagogické diagnostiky nebo méně efektivním nastavení interakce učitelek s asistentkami pedagoga v části tříd. Ve škole zatím nejsou realizovány vzájemné hospitace pedagogů, což neumožňuje v plné míře získávat inspiraci při sdílení moderních metod, forem a uplatňování odborné zpětné vazby ke kvalitě předškolního vzdělávání.

Ředitelce školy se daří průběžně zlepšovat prostředí pro výchovu a vzdělávání dětí a vytvářet pro ně podnětné prostředí. Třídy jsou přiměřeně členité, dětem poskytují zázemí pro vzdělávací aktivity, hry, relaxaci i odpočinek. Venkovní i vnitřní prostory jsou postupně modernizovány, doplňovány jsou hračky a didaktický materiál, náležité je vybavení novými interaktivními pomůckami přiměřeně podporujícími ICT dovednosti dětí, experimentování, zkoumání a vlastní objevování. K pohybovým aktivitám venku slouží dětem přilehlé školní

zahrady. Odpovídající pozornost věnuje škola vytváření podmínek pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, seznamuje je s možným nebezpečím. Účinně zabezpečeny jsou oba vchody do MŠ. Všechny prostory školy byly čisté a upravené, příznivý dojem podporovala výzdoba tvořená z dětských prací.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V průběhu inspekční činnosti probíhalo vzdělávání převážně v přátelském, podporujícím, vstřícném a bezpečném sociálním prostředí, které dětem zajišťovalo uspokojování emočních a psychohygienických potřeb. Na školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále ŠVP PV) navazovaly učitelky třídními vzdělávacími programy se stanovenými dílčími cíli, výstupy a rozpracovanou vzdělávací nabídkou do všech oblastí předškolního vzdělávání. Třídní plánování se však v jednotlivých třídách lišilo v délce jejich realizace a rozsahu zpracování. Součástí ŠVP PV je program mediální gramotnosti a environmentální výchovy.

Organizace dne vycházela z časově vymezeného střídání činností, spontánní a řízené aktivity byly vyvážené. V průběhu ranních i odpoledních činností měly děti dostatek podnětů k přirozené vlastní aktivitě, dařilo se jim respektovat druhé, učitelky jim poskytovaly prostor k nezávazným dětským hrám a spontánnímu sociálnímu učení. Sledovaný vzdělávací proces se vyznačoval různorodou materiální podporou realizovaných aktivit, začleňovány byly pestré činnosti výtvarné, tvořivé, manipulační a konstruktivní. Četné bylo využívání velkého množství didaktických pomůcek pro rozvoj logického myšlení, zrakového vnímání, předmatematických a předčtenářských dovedností, v některých třídách byl začleňován cílený rozvoj grafomotoriky. Informační gramotnost děti rozvíjely pomocí dostupných programů, v nichž plnily rozmanité úkoly s didaktickým zaměřením.

Vzdělávání vycházelo z reálných situací každodenního života a zkušeností dětí. Jejich zájem o nabízené činnosti byl podpořen vhodnými pomůckami, písničkami, básničkami, říkadly nebo dětem blízkými postavkami, pohádkovými maskami a maňásky. V části tříd byly vhodně vytvořeny příležitosti pro problémové a situační učení, pozorování a objevování s aktivním získáváním poznatků o přírodě a okolí. Řízené didakticky zacílené činnosti byly většinou promyšlené, probíhaly však především frontálně a individuálně. Výrazně převažovala společná nabídka aktivit pro všechny děti s frontálním způsobem práce. Konkretizace vzdělávacích záměrů nevycházela cíleně svým obsahem z individuálních zájmů a možností dětí, což neumožňovalo uplatňování potřebné individualizace a diferenciací dle jejich aktuálních schopností, učebních dovedností a potřeb. Málo byla zařazována práce ve flexibilních skupinách, dvojicích či kooperativní aktivity nebo nabídka různě obtížných úkolů s podporou iniciativy, objevování a vlastního rozhodování dětí. Rovněž zadávání specifických úkolů pro děti před zahájením povinné školní docházky nebo pro děti s uloženým odkladem povinné školní docházky nebylo při řízených didakticky zacílených činnostech výrazně využíváno. Učitelky většinou poskytovaly dětem pozitivní zpětnou vazbu k jejich činnostem a dovednostem, metodiku formativního hodnocení dětí ale nemá zatím většina učitelek osvojenou. Pouze ojediněle byly děti podněcovány k aktivnímu sebepojetí, sebevědomí a sebereflexi prostřednictvím sebehodnocení a vzájemného vrstevnického hodnocení.

Podpora tělesného rozvoje, zdatnosti a zdraví probíhala prostřednictvím zařazování pohybových, hudebně pohybových chvil a při různorodých pohybových aktivitách při pobytu venku, který probíhal formou tematicky motivovaných vycházek i na školních zahradách a byl vhodně provázán s volným pohybem dětí na určených místech s jasnými pravidly. Nedůsledně a nepravidelně byla do denního programu začleňována zdravotně

preventivní cvičení. Na rozdílné kvalitativní úrovni byly organizovány odpolední klidové činnosti dětí, kdy pouze v části tříd mohly děti při odpoledním odpočinku relaxovat podle svých individuálních potřeb, ne vždy byly klidové aktivity efektivně připraveny pro všechny děti s menší potřebou spánku. V některých třídách směřovala realizace klidových činností převážně jen k dětem v povinném předškolním vzdělávání. V hygieně a sebeobsluze vykazovaly všechny děti náležitou samostatnost, a to i v rámci protiepidemiologických opatření. Při podávání jídla byla dodržována potřebná hygienická opatření. Všechny děti byly vedeny k úklidu a čistotě prostředí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Mateřská škola se zaměřuje na celkový rozvoj osobnosti dítěte, dosahované vzdělávací výsledky dětí měly ve vztahu k realizovanému ŠVP PV odpovídající úroveň. Uplatňované přístupy většinou vedly k osvojování základů všech klíčových kompetencí a funkčních gramotností. Děti měly svému věku odpovídající poznatky o okolním světě a přírodě, byly aktivní a samostatné, měly potřebu učit se, spolupracovat, projevovaly zájem o nové poznávání, přirozeně mezi sebou komunikovaly a samostatně zvládaly většinu praktických běžných činností (včetně dětí nejmladších). Většina dětí byla schopna formulovat svá přání a zážitky, dodržovat pravidla vzájemného soužití. Nejmladší děti měly vytvořeny adekvátní podmínky k jejich bezpečné adaptaci na vzdělávací prostředí a zapojení do kolektivu vrstevníků.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým byly vypracovány individuální vzdělávací plány, vychází škola z doporučení školských poradenských zařízení a poskytuje jim účinnou pedagogickou i individuální speciálně pedagogickou péči. Začlenění dětí bylo převážně přirozené s důrazem na rozvoj sociálních kompetencí, komunikativních schopností, posilování schopnosti pozornosti a soustředění, cvičení pojmového myšlení, jemné i hrubé motoriky apod. O individualizovaných činnostech s dětmi vedly asistentky pedagoga podrobné záznamy, což přispívalo k dosahování jejich maximálních vzdělávacích pokroků. Spolupráce učitelky s asistentkami pedagoga se dařila s různou mírou úspěšnosti. Jejich působení bylo celkově přínosné, ve všech třídách však nebyla zcela efektivně nastavena pravidla efektivní spolupráce a rozdělení rolí např. při skupinových činnostech dětí. Podpora dětem s odkladem povinné školní docházky nebyla ve všech třídách zcela systematická, zřídka učitelky pracovaly s příslušnou zprávou ze školského poradenského zařízení, jež by je vedla k cílenému rozvíjení oslabených dílčích funkcí či nerovnoměrností v jejich vývoji. U dětí s narušenou komunikační schopností je v případě potřeby zákonným zástupcům dětí doporučována individuální logopedická náprava u odborníka, na niž učitelky se speciálně pedagogickým vzděláním a proškolením v oblasti logopedické asistence úspěšně navazují. Ty také na zdařilé úrovni zvládaly začleňování preventivně logopedických aktivit (dechová, hlasová a artikulační cvičení) do běžného vzdělávacího procesu s propojením k realizovanému tematickému celku.

Výsledky předškolního vzdělávání jsou sledovány zejména v rámci třídní evaluace. Hodnocení je prováděno po ukončení tematických celků s rozdílnou pravidelností v jednotlivých třídách. Evaluační záznamy se zaměřují spíše na průběh pedagogického procesu, sledují dovednosti a schopnosti dětí v rámci naplňování vědomostních, dovednostních a hodnotových cílů. Uvedené úrovně evaluačního systému však nejsou vzájemně provázané a efektivní vzhledem k analýze zvolených forem a metod využívaných při vzdělávání, vlastní sebereflexi učitelky a plánování dalších strategií při vzdělávání.

Rozvoj jednotlivých dětí mateřská škola sleduje prostřednictvím zavedeného systému záznamů, jehož součástí jsou portfolia doplněná o kresbu postavy, pracovní listy a dětské

výtvary. Ze získaných údajů nebyla v potřebné míře přijímána konkrétní východiska k přípravě diferencované vzdělávací nabídky podle individuálních vzdělávacích schopností a potřeb jednotlivých dětí. Jen zřídka obsahovaly záznamy o dětech stanovování kroků a opatření ke konkrétní práci s nimi včetně eliminace případných problémů. Školní zralost dětí zjišťuje MŠ před zápisem do prvního ročníku základního vzdělávání, spolupracuje s blízkými základními školami ve městě. Od pedagogů základních škol získává zpětnou vazbu, čímž přispívá k úspěšnému zvládnutí nároků základní školy.

Se zákonnými zástupci dětí komunikují pedagogické pracovnice neformálně při předávání dětí, v rámci společných akcí pro děti a rodiče, na třídních schůzkách, případně při individuálních konzultacích. V době omezení provozu škol ve 2. pololetí školního roku 2019/2020 v důsledku přijatých mimořádných opatření souvisejících s nepříznivou epidemiologickou situací na území České republiky se mateřské škole dařilo navázat spolupráci distanční formou s většinou zákonných zástupců dětí. Za běžného stavu bez krizových opatření škola spolupracuje v rámci obohacování vzdělávacího procesu a podpory dovedností dětí, rozvoje kulturních, společenských návyků s dostupnými institucemi v okolí, organizuje zájmovou činnost.

Závěry

Vývoj školy

- Mateřská škola kontinuálně rozvíjí zázemí pro předškolní vzdělávání.

Silné stránky

- Zajištění podnětného, podporujícího a bezpečného sociálního prostředí pro vzdělávání dětí,
- pozitivní klima projevující se ve vzájemných prosociálních vztazích mezi dětmi a pedagogickými pracovníky provázené partnerskou interakcí a ochotou všech účastníků vzdělávání spolupracovat,
- vstřícnost k přijímání dětí mladších tří let spojená s vytvořením adekvátních podmínek k jejich bezpečné adaptaci na vzdělávací prostředí a zapojení do kolektivu vrstevníků, provázené trpělivým a empatickým přístupem pedagogických pracovníků,
- začleňování účelné podpory funkčních gramotností do vzdělávací nabídky s užíváním dětské hry,
- systematická práce s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami včetně cílené podpory dětí s narušenou komunikační schopností podpořenou proškolením vlastního pedagogického personálu v oblasti logopedické prevence.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Převažující frontální formy práce při řízených didakticky zacílených činnostech s malou mírou zařazování skupinové práce, práce ve dvojicích nebo kooperativních aktivit,
- nedůsledná diferenciací vzdělávací nabídky dle aktuálních schopností, učebních dovedností a potřeb dětí s pouze částečným využíváním pedagogické diagnostiky ke konkrétním individuálním opatřením při vzdělávání směrem k jednotlivým dětem,
- nedostatečné začleňování zdravotně preventivních cvičení do průběhu vzdělávacího procesu,

- nevyužívání vzájemných hospitací pedagogů se záměrem zpětné vazby ke kvalitě vzdělávání v rámci jednotlivých pracovišť i celé školy,
- nedostatečné zaměření vyhodnocování realizovaných témat na sebereflexi učitelů vzhledem k užívaným metodám a formám předškolního vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Podpořit profesní rozvoj pedagogů realizací vzájemných hospitací s cílem kolegiálního hodnocení a sdílení různých přístupů, nápadů, metod a forem při předškolním vzdělávání a zvýšit četnost záměrné hospitační činnosti vedením školy,
- zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na oblast zpracování a využívání výsledků pedagogické diagnostiky k plánování a tvorbě činností ve smyslu individualizace a diferenciaci,
- pedagogickou diagnostiku a záznamy o vzdělávacích výsledcích dětí využívat tak, aby přinášely konkrétní informace o vývoji jednotlivých dětí a výsledky cíleně využívat k individualizovanému vzdělávání a diferencované vzdělávací nabídce,
- evaluační systém vzdělávacích výsledků vzhledem ke školnímu vzdělávacímu programu zaměřit na konkrétní hodnocení využitých metod a forem práce a následnou sebereflexi učitelů,
- rozvíjet efektivní formy spolupráce učitelů a asistentek pedagoga, sledovat koordinaci jejich pedagogického působení vzhledem k dětem s příznakmi podpůrnými opatřeními i ostatním dětem,
- zefektivnit vzdělávací nabídku zařazováním kooperativních činností dětí v různě velkých flexibilních skupinách a aktivitami podporujícími objevování, samostatné řešení problémů, experimentování a vlastní iniciativu,
- systematicky plánovat začleňování zdravotně preventivních cvičení a preventivně logopedických aktivit do denního programu dětí v návaznosti na realizovanou tematickou vzdělávací nabídku,
- využívat při všech aktivitách, včetně didakticky zacílených činností, cílenou diferenciaci a individualizaci dle aktuálních schopností a dovedností dětí, osvojit si metodiku formativního hodnocení dětí,
- rozvíjet schopnost sebehodnocení a vzájemného vrstevnického hodnocení dětí ve vazbě k jejich dalšímu osobnostnímu rozvoji a motivaci k učení kromě slovního vyjádření také dalšími rozmanitými formami, např. prostřednictvím pohybového vyjádření, symbolů, emotikonů či obrázků,
- zvážit a promyslet organizaci odpoledního odpočinku dětí ve všech třídách tak, aby byly klidové činnosti efektivně připraveny pro všechny děti s menší potřebou spánku.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 7. 1. 2021
2. Výkaz S 1-01 o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2020
3. Koncepce rozvoje mateřské školy na období 2020–2023
4. Roční plán, školní roky 2019/2020, 2020/2021
5. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání s motivačním názvem „Je nám dobře na světě“, s platností od 4. 1. 2021
6. Třídní knihy, školní roky 2019/2020, 2020/2021
7. Třídní vzdělávací programy, třídní evaluace, školní rok 2020/2021
8. Školní řád, čj. S-H/189/MN, s platností od 1. 9. 2020
9. Plán pedagogických porad, školní rok 2020/2021
10. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní roky 2019/2020, 2020/2021
11. Hospitační záznamy, školní roky 2019/2020, 2020/2021
12. Záznamy z třídních schůzek, školní roky 2019/2020, 2020/2021
13. Školní matrika (žádosti o přijetí, rozhodnutí o přijetí, oznámení o rozhodnutí o přijetí, evidenční listy dětí s požadovanými údaji), vedená dle docházky dětí
14. Přehledy docházky dětí, školní rok 2020/2021, k termínu inspekční činnosti
15. Pedagogická diagnostika, dokumentace a portfolia dětí, vedené dle docházky dětí
16. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy, vedená k termínu inspekční činnosti
17. Doklady související se zajištěním bezpečnosti dětí, školní roky 2019/2020, 2020/2021
18. Doklady vztahující se k finančním podmínkám školy, rok 2019, 2020
19. Doklady související se zabezpečením školního stravování, školní roky 2019/2020, 2020/2021

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Zonna Bařinková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Zonna Bařinková v. r.

Mgr. Ester Šturmová, školní inspektorka

Mgr. Ester Šturmová v. r.

Mgr. Alžběta Vybíralová, školní inspektorka

Mgr. Alžběta Vybíralová v. r.

Bc. Zdeňka Krčková, kontrolní pracovnice

Bc. Zdeňka Krčková v. r.

V Olomouci 1. 2. 2021

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Bc. Marta Nováková,
ředitelka školy

Bc. Marta Nováková v. r.

V Olomouci 4. 2. 2021